

Պարապոլի-հուր

Դավիթ Շահնազարյան. «ԱՅՍՕՐԿԱ ԻՐԱՎԻՃԱԿՈՎ ԵԱՅԻՒՅ ԼՈՒՐԶ ՄՊԱՍԵԼԻՔՆԵՐ ՉՈՒՆԵՆՔ»

Ինչո՞քն արդե՞ս հաղորդել էին, դեկտեմբերի 11-14-ը Ստոկհոլմում կայացած ԵԱՀԽ արագորձնախարարների խորհրդի երրորդ համաժողովից առաջ անցկացված ԵԱՀԽ Միևնակի խմբի մասնակից-դեսուրյունների միասին ընթացքում Լեոնարդին և Լեոնային Ղարաբաղի հարցը: Հայաստանի դատավարական անդամ, ՀՀ նախագահի լիազոր ներկայացուցիչ է ՀՀ Գերագույն խորհրդի դատախազ Գավիթ Շահնազարյանը, վերադառնալով Երևան, դեկտեմբերի 19-ին մատուցել է առաջին համընդհանուր հարցազրույց: «ԵԱՀԽ-ի կողմից հակամարտության երջան գործուղվող միջազգային դատարանի լիազորությունները (մանդատ), 2. Չինացիները և խաղաղության գործընթաց սկսելու ԵԱՀԽ-ի որոշումը (մասնավորապես 1993 թ. հունվարի 10-ից զինադադար և մարտի 9-ին ԵԱՀԽ Միևնակի խորհրդով ընդունված):

Այդ առաջարկը մերժվել է: Հայաստանի դատավարական հայտարարության համաձայն, Ադրբեջանը փորձել է բարձրացնել Հայաստանի ազդեցությունը հարցը, դա կաղերքով դեկտեմբերի 10-ի դեղմերի հետ:

Հայկական դատավարական ղեկավարները և վերջին օրերի իրադարձությունների իրական դատարան, ներառյալ, որ ռազմական գործողություններ լայն թափ են ստացել դեռ դեկտեմբերի 9-ին, երբ ադրբեջանական կողմը լայնածավալ հարձակումներ ձեռնարկեց Կադան քաղաքի ու Երզնկայի գյուղերի վրա: Ադրբեջանի ներկայացուցիչները փորձել են նաև փոխել Լեոնային Ղարաբաղի հարցի կարգավորման ԵԱՀԽ բանաձևը և Ադրբեջանի և Լեոնային Ղարաբաղի միջև կոնֆլիկտը ներկայացնել որոշու Հայաստան-Ադրբեջան դեսուրյունների առձևական: «Այդ մասին էր

Ադրբեջանի ԱԳ նախարար Ղաֆուրյանի ուղի ելույթը, որ ես կանվանեի ոչ ֆաղափարական, կանխամատչելի, քրազգիտ և լինողական», ասաց ոչին. Շահնազարյանը: Համաժողովում Հայաստանի դատավարական կողմից ոչ միայն դարձված է Լեոնային Ղարաբաղի փորձում է ներգաղթել Ղարաբաղի հիմնադրող ու կոնֆլիկտի էությունը, այլև բարձրացվեց Ադրբեջանի կողմից Հայաստանի քաղաքականության հարցը: ԵԱՀԽ անդամ-դեսուրյունների արագորձնախարարների հանձնարարական Լեոն Տեր-Պետրոսյանի և ՀՀ դատախազության նախարարության հայտարարությունները, որոնցից վերջինում նշվում էր, թե Հայաստանն իր սահմաններից դուրս ոչ մի զինվոր չունի:

Գավիթ Շահնազարյանի գնահատմամբ Միևնակի խմբի միասին ընթացքում հնարավոր չեղավ ձեռք բերել որևէ համաձայնություն խաղաղության գործընթացը կասեցնելու Ադրբեջանի խիստ կարծր դիրքում մասնաձևով:

Հայաստանի նախագահի լիազոր ներկայացուցիչը հայտարարեց նաև, թե Լեոնային Ղարաբաղը արդեն կայացել է որոշու ինքնուրույն ռազմադադարական միավոր և այդ իրողությունը հազվի շտանել անկարելի է:

ՊՐՆ. Շահնազարյանը առանձնացրեց ԱՄՆ-ի և Ռուսաստանի դատավարականությունների օրյեկտիվ և թուրքիայի դատավարական ոչ օրյեկտիվ դիրքերը: Համաժողովի վերջում որոշում է ընդունվել առաջարկել ԵԱՀԽ Միևնակի խմբի նախագահ Մարիո Ռաֆայելիին բարձրացնել այդ խմբի աշխատանքները:

Գավիթ Շահնազարյանի կարծիքով, միջազգային հասարակությունը և մասնավորապես ԵԱՀԽ-ն դիմել է ավելի վճռական միջոցների դիմելու, քանի որ Ադրբեջանը խախտում է ԵԱՀԽ-ի բոլոր խնդիրները բացառապես խաղաղ ճանապարհով լուծելու սկզբունքը:

«Հույսով եմ, որ ԵԱՀԽ-ն կվերանայի իր գործելակերպը, այլապես այսօրվա իրավիճակով ԵԱՀԽ-ից լուրջ սպասելիքներ չունենք», եզրակացրեց ՊՐՆ. Շահնազարյանը: Ա.Յ.

ԱԶ

Վերջին օրերին հանգիստ իրադրություն

Համաձայն սարբեր լրատվական գործակալությունների հաղորդած տվյալների, Երբայ և կիրակի օրերին իրավիճակը Լեոնային Ղարաբաղում համեմատաբար հանգիստ է եղել: Միայն Ֆիզուլու քաղաքի տարածքից գնդակոծվել է Հաղարի քաղաքի Եղիլու գյուղը:

Լարաբաղում հակված են կարծելու, որ լարվածության հերթական փուլացումը կաղված է ինչո՞քն և դանակի կտրուկ վատացման, այնուհետ էլ ադրբեջանական կազմափորձումների վերադարձվածան հետ: Փորձը ցույց է տալիս, որ այսուհետ կարճատև դադարներ Ադրբեջանի ռազմական ղեկավարությունն օգտագործում է նաև իր բանակի բարձր համարներ և մարտական տեխնիկայի կորուստները վերականգնելու նպատակով: Պատահական չէ, որ Լեոնային Ղարաբաղի ռազմական մասնագետները Ադրբեջանի կողմից լայնածավալ հարձակման են սպասում ինչո՞քն և Լարաբաղի, այնուհետ էլ Լաչինի մարզափոսական միջանցքի ուղղությամբ:

Երբայ և կիրակի օրերին իրողությունը համեմատաբար հանգիստ է եղել նաև Հայաստանի սահմաններում քաղաքներում: Ադրբեջանի Չանգելյանի քաղաքի տարածքից գնդակոծվել են Կաղանի, իսկ թուրքի քաղաքից՝ Տաուի քաղաքների սահմաններում բնակավայրերը: Հայկական կողմից տուժածներ չեն եղել:

Մինչդեռ, ինչո՞քն հայտնում են Ադրբեջանի դատախազության նախարարությունից, Երբայ և կիրակի օրերին Հայաստանի տարածքից

գնդակոծվել և իրականում են Ադրբեջանի Չանգելյանի քաղաքներում ու քաղաքի գյուղեր, ինչո՞քն նաև մի Երբայ սահմաններում գյուղեր Լուրաբաղի քաղաքում: Չոհրյանն եղել է: Ըստ նույն հաղորդագրության, Չանգելյանի քաղաքի 7 գյուղերը բարձրացված են մնալ հայկական կազմափորձումների վերականգնողության ակ:

Կրկին մոռացել են դարաբաղիներին

ԼՂՀ ԳԽ նախագահության անդամների տարակուսանքը հարցից Մոսկվայում օրերս ավարտված հասարակական-քաղաքական գիտաժողովը, որն անց է կացվում խաղաղության դատախազության կոմիտեի դրոշի ներքո: «Ռուսական դիվանագիտության դարաբաղյան սինդրոմը» հարցն էր բնաբերված գիտաժողովում, որին հրավիրվել էին Ադրբեջանի և Հայաստանի ռուսական համայնքների անդամները, ինչո՞քն նաև Մոսկվայի այդ և ադրբեջանական համայնքների ներկայացուցիչները: Իսկ դարաբաղիների մասին մոռացել էին: «Նախ և առաջ որոշեցի այսուհետ կոչված դարաբաղյան սինդրոմի էությունը հասկանան, դարաբաղի չէ Հայաստանի և Ադրբեջանի, առավել ես Մոսկվայի համայնքների ներկայացուցիչների ներկայությունը», հայտարարեց ԼՂՀ ԳԽ արտակարգ հարցերի հանձնաժողովի նախագահ Լեոն Մելիք-Շահնազարյանը: Ես երկրորդ, «Եթե գիտաժողովը այնուամենայնիվ որոշել է նրախնդիր Լարաբաղի հիմնադրողի կարգավորմանը, առաջ այդ ցանկերն ի սկզբանե դատախազական էին ձևափոխման, քանի որ այդ հարցը բնաբերված է առանց Լարաբաղի ներկայացուցիչների»: Սճար

Մահմեդական դատավարությունը քրոջն է Միջին Ասիայում

Անցյալ հինգշաբթի Քաֆիլից Միջին Ասիա մեկնեց Արեւելի մի Երբայ մուսուլմանական դեսուրյունների հոգեւորական քաղաքների դատավարությունը, որը բարձրացված է իր քաղաքային քրոջը բուրավելու համարադեսուրյուններով: Պատվարական դեկավար, բուրավական «Ռիֆայ» կուսակցության նախագահ Երբայից Երբայից լրագրողներին ասաց, թե այնուհետ հիմնական նպատակը բուրավելու դեսուրյունների միջուկ կաղերքի ընդլայնման և անարդյունավետ անհրաժեշտությունն է: Ադրբեջանի դատախազական ներկայացուցիչների հետ գրույցի ժամանակ Երբայից արտահայտվեց մուսուլմանական դեսուրյունների միջուկ սահմանների վերացման, միասնական անցագրի միջուկ սերտ համագործակցության ստեղծման կողմ: Ընդունվելով դատավարական, Ադրբեջանի նախագահ Արուֆալ Էլչիբեյն ասաց, թե Ադրբեջանի ժողովուրդը կարի ունի մուսուլմանական արժեքների, որոնք կօգնեն նրան հաղթահարել դեղի ազատություն ստեղծ քաղ ուղին:

Ստեղծվում է Կովկասյան միասնական լրատվական քաղաք

Դեկտեմբերի 16-ին Չեչենիայի մասուլի և լրատվության նախարար Մովսիսյանի Ուրուզդը ընդունեց Ադրբեջանի հասարակական գործիչների և արագորձնախարարության աշխատակիցների դատավարական: Հանդիման ընթացում դայանավորվածություն է ձեռք բերվել կովկասյան միասնական լրատվական քաղաք ստեղծելու մասին: Ադրբեջանի ներկայացուցիչները մտադիր են Քաֆիլի վրայով թուրքիա, Իրան և Արժավոր Արեւելի երկրներ տարածել «Չեչեն դրեքս» սյուրբեր: Հաջորդ օրը, դեկտեմբերի 17-ին Մ. Ուրուզդը հրադարարկեց Հորդանանում չեչենական լրատվական բյուրոյի ստեղծման մասին հրամանագիրը:

Դեսուրյուն ստանում է 250 դուլար

Ադրբեջանում Ռուսաստանի դեսուրյան աշխատավարձը կազմում է 250 դուլար և 28 հազար օուրլի: Նրա վարորդը համարադատաբար ստանում է 100 դուլար և 12 հազար օուրլի: Ռուսաստանի դիվանագիտական առաջնության կազմում է ընդամենը 8 մարդ, «Խաբար սերվիս» գործակալությանը հաղորդեց դեսուրյան արձանագրային բանի վարիչ Վաղիմիր Եմակովը:

«Ազերիֆորմը» «Ազերբայջի»

Ադրբեջանի նախագահը ստորագրեց «Ազերիֆորմ» դեսուրյան լրատվական գործակալությունը վերանվանելու մասին հրամանագիրը: Այսուհետեւ այն կկոչվի «Ազերբայջ»:

Տրանսդորսի մասին նոր համաձայնագրեր

Տրանսդորսի և հաղորդակցության նախարարի տեղակալ Անոս Շահնազարյանը հայտնել է, որ 1992 թ. ստորագրվել են տրանսդորսի վերաբերյալ երեք միջոցառման համաձայնագրեր Ռուսաստանի, Վրաստանի և Իրանի հետ: Նախատեսվում է նման համաձայնագրերի ստորագրում Երբայի, առաջին հերթին ԱՊՀ երկրների և թուրքիայի հետ: Սճար

Մահմանախախտը ձերբակալվել են

Երբայ օրը թուրքիայի հետ սահմանակից Ղոկսեմբերյանի քաղաքում ձերբակալվել են ՀՀ դեսուրյան սահմանը խախտող երկու անձինք: Տարվում է հետախույզություն: Սճար

Ներմայրաբաղաբային ընտրական ավարտվեց

Վերջին օրն անդարձված Երբայ խորհրդի նախագահի դատարանի մեկնացած 5 ընկածությունների միջուկ անցկացված ընտրությունների արդյունքով երկրորդ փուլ դուրս եկան արդեն ընտրական վեներան դարձած Վահագն Խաչատրյանը և ՀՀԸ խմբակցությունից առաջարկված Հայկ Հովհաննիսյանը: Նասաբյանի համար նախատեսված օրերի դատարանի հետ դատախազական մեջ դիմել է որ ավելանար նախագահի ընտրելու հաստատվածությունը և համայնքավորությունը: Բանգի դեկտեմբերի 21-ին, այսինքն նասաբյանի ավարտից 2 օր առաջ նախագահի ընտրվելու դեղմում նորից սկսվելու էր նույնը առաջարկելու էին նոր ընկածություններ, լավու էին կարծիք, և հայտնի չէ թե այդ երկու օրից ինչպե՞ս ժամանակ կհմար կվարկուրյանն ու արդյունքների ամփոփմանը: Այնուհետև որ, երեկ դատախազական դիմել է քրոջ մեկ հարցի, նասաբյանի ավարտից հետո ո՞ւմ միջոցով դիմել է կատավարի քաղաք խորհրդի կողմից ընտրված նախագահի, թե կատավարության նախագահ լիազոր ներկայացուցիչ: Երեմանյա նախագահական ընտրություններից հետո հազվիչ հանձնաժողովը ներկայացրեց արդյունքները, ըստ որոնց 104 ձայնով Երեանի քաղաքային խորհրդի նախագահ ընտրվեց «Մայրաբաղաբ» խմբակցության կողմից առաջարկված (բայց ոչ նրա անդամ) դատախազ Վահագն Խաչատրյանը: Գրանով իսկ քաղաքային քաղաքային խորհրդի քաղաքային վիճակի է սեփական ուժերով բարձրվել: Իսկ թե ինչպե՞ս կարող են առկա ուժերն ու նորընթաց նախագահը նպաստել մայրաբաղաբի իրավիճակի նորոգվածանը և բարելավմանը, կերևա նրանց հետագա համատեղ գործունեությունից:

Նասաբյանի վերջում խորհուրդը փոփոխություն մտցնելով կանոնակարգի 79-րդ հոդվածում, որոշեց, որ քաղաքային գործկոմի ներկա անդամները ցած դեղմով իրենց լիազորությունները, բարձրանում են աշխատել մինչև նոր գործկոմի ձեւավորումը:

Երբայի խորհրդի 3-րդ նասաբյանը ավարտեց իր աշխատանքները: Գավիթ սարվա հունվարի 18-20-ն ընկած ժամկետում կզուտարվի հարցող նասաբյանը ձեռնարկելով նոր գործկոմի ձեւավորման գործը: ՊՐՆ. Շահնազարյանը

Սկսվեց փոսային փոխանակություն

Փոսի առաժման հանրադարձական կենտրոնի դեսուրյան Գրիգորյանը հայտնեց, որ Հայաստանում փոսի բաբյան համար մինչև տարվա վերջին հասկացվել է ընդամենը 735 լիտր բեղմին, որը կարող է բավարարել կենտրոնի ստակ մեկուրյա դեղմանը, ինչն ինքնին բացառում է վտանգի օգտագործումն անն օր: Գրիգորյանը

նաև հաղորդել է, որ դեկտեմբերի 16-ին Ազարախում ՀՀ Մեղրիի քաղաքի Իրանի Իսլամական Հանրադատության սահմանից ոչ հեռու առաջին անգամ տեղի է ունեցել փոսի փոխանակում երկու հարեւան երկրների միջև: «Դա կվերաձվի ավանդույթի: Պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել փոսը փոխանակել ամեն լիտրաբային: Հետագայում ամբողջ տարածքային փոսն Ազարախում կփոխարինվի Ասիայից առաժման փոսի հետ», ասաց Գրիգորյանը: Սճար

«Երեանը վերադարձնել 1985-ի մակարդակին

Երեանի քաղաքային խորհրդի նորընթաց նախագահ Վահագն Խաչատրյանը ձեռնարկ է 1959 թ. Միևնակում: 1969 թ. տեղափոխվել են Երեան, ավարտել թիվ 118 միջնակարգ դպրոցը: 1976-80 թթ. սովորել է Երեանի ժողովրդական սենտորյան ինստիտուտում, այդա ստորաբաժնում: 1980-82 թթ. ծառայել է խորհրդային բանակում: Մինչև 1989 թ. աշխատել է «Հրազդանմուտ» սենտագետից մինչև լարաբաղաբային վարիչ: Մինչև այսօր աշխատում է «Մարտ» դեսուրյան ձեռնարկությունում որոշու փոխտնօրեն: Նաև դատախազություն է մտցնեաության ինստիտուտում: Ամուսնացած է, ունի մեկ դուստր, սպասում են երկրորդ զավակին: Կիր կենսաֆիզիկոս է, աշխատում է «Քիմոնակտիվներ» ինստիտուտում: Արդյուն է Լեոնիգրայան փողոցի վրա Սեբաստիա հյուրանոցի մոտ:

Նորընթաց քաղաքային նախագահ Վահագն Խաչատրյանը ընտրությունների արդյունքների հրադարարկումից երբայ նասաբյանի փակումից հետո մեծ դատախազականության դատախազական մասուլի ներկայացուցիչների մի քանի հարցերին: Պարզվեց, որ նախագահը դեռևս հասակ ծրագրեր չունի, սակայն նախատեսում է մայրա-

Վերջին

Մենք արդեն գրել ենք, որ ֆրանսիական «Notre Histoire» («Մեր դաստիարակը») ամսագիրն այս օրերս իր հոփսեմբերյան համարն ամբողջությամբ նվիրել էր հայերին: Ֆրանսիայի համար այդ ամսագրի տրամադրված մեծ չէ. 45-50 հազար, սակայն այն հարցի է մասնագետների, մասնագիտացված քննադատության քննարկման: Ամսագիրը սարկլան քոլարում է 11 համար, որից երեքն ամբողջովին նվիրված է լինում որևէ բնօրինակ, ինչպես, ասենք, այս օրերս վերջին հոփսեմբերի համարը: Համարը դասառատ է վրա մեծ աշխատանք է կատարել Ֆրանսիայում մասնավորապես, ծագումով հայ Կող Մուրաթյանը: Փարիզում մեր քրդակից Բաժճի Հեռու Արար Վերջին հանդիպում ամսագրի գլխավոր խմբագիր որն. Իվ-Նոն Լըրուվիեի հետ: Ծավալվեց հետաքրքիր խոսակցություն:

- Պրն. Լըրուվիե, չէ՞ք ասի, որ «Մեր» «Հայեր» հասուկ համար հրատարակելու դրադասմաներն ու մանրամասները:

- Նայի, բացահայտ մեր աշխատանքի ծնող: Տարվա մեջ հրատարակում ենք 11 համար, մի ամիս դադար առնելու, որոնցից երեքը համարում ենք մեծ նյութով: 1992-ի մեր առաջին հասուկ համարը նվիրված էր «Եկեղեցին և դաստիարակը» բնօրինակ, երկրորդը «Մարտիկային ծնունդին»: Երրորդի համարը սահմանված էր նրբի նյութով: 18-րդ դարի լուսավորիչները և «Հայերը»: Ի վերջո, որոնցից առաջինի մասին մի այլ առիթով գրել, ոչ ամբողջական համարով, սրա փոխարեն գլխավոր նյութ դարձնելով «Հայերը» 1992-ի վերջին երրորդ հասուկ համարում:

- Ներքեցի, 18-րդ դարի լուսավորիչները ի՞նչ դաստիարակ իրենց սեղ զիջեցին «Հայերին»:

- Այո, այո, դրա դիպումը նկատելի է: Այս դեպքում նրանք զիջեցին «Հայերին»: Պատճառը դարձ էր հայերը Ֆրանսիայում ամենուր են, բոլոր բնագավառներում: Այնուհետև ձեռք բերվեց... 350 հազարը ինչ ինչ չէ:

- Գարձալ ինձ կներե՞ք ձեր խոսքը կերպով համար: Ռեզումե՞ն է՞ մեզ մի բան հիշեցնել: Երբ այս օրերս առիթով նախագահ Արև

ՀԱՅԵՐԸ ՖՐԱՆՍԻԱՅՈՒՄ ԱՄԵՆՈՒՐ ԵՆ

Չրոյց «Notre Histoire» ամսագրի գլխավոր խմբագրի հետ

- Ինչպե՞ս եղավ, որ այս հասուկ համարի դասառատացումը հանձնեցիք որն. Կող Մուրաթյանին:

- Ես նրան վաղուց էի ճանաչում: Նա ստանից մի քանի ամիս առաջ մեզ մի հոդված առաջարկեց Կիլիկիայի վերջին բազմալուստ Լեոն Լուսինյանի մասին, որ մենք տպագրեցինք մեր 92-րդ համարում: Կող Մուրաթյանը մեզ բաց օգտակար եղավ հեղինակներ և նյութեր հայտնաբերելու գործում: Ես էլ իմ կողմից դիմեցի ինձ ծանոթ բնօրինակներին: Բացի երկու հոդուց, բոլորն էլ բնօրինակներն էր ժամանակին հասցրին նյութերը:

- Ուրի՞նք էին այդ երկու համարները:

- Մեկը անգլիացի դաստիարակ էր, որը չափազանց զբաղված էր, մյուսն էլ միջնադարի մասնագետ մի ֆրանսուհիի սիկ. Մարսեն Իզարը, որը մեր առաջին համարից ի վեր անհայտացել է. վախճանում են մահացած լինելը:

- Ի՞նչ չտրամադրություն ունե՞ք աշխատանքի վերաբերյալ: Արդյո՞ք դրանից հետո զուրկ հայերին ավելի ճանաչեցիք ինչպե՞ս:

- Տղամարդկության անկասկած բաց չկա: Բավական հետաքրքրություն ստեղծեցին չկարծեք թե միայն հայկական մթնոլորտում, այլ ֆրանսիական բնօրինակներում: Հասուկ համարը գրավեց բազում մասնագետներին ու քննադատներին: Բացի այդ, մեզ մեզ չանցավ քանի որ Վերջին, օրինակ, որսնի՞ց կարող էի իմանալ, որ Օդյանի մոտերը գտնվող Սեն-Շերմեն եկեղեցին, որ

4-րդ դարի հրատարակել է կառուցել է մի հայ ճարտարագետ:

- Պարոն Լըրուվիե, հակասակ մի հարց: Այս աշխատանքի ընթացքում ավելի մոտիկից ծանոթանալով հայերին, ի՞նչը գրեցե՞ք մեզ:

- Բավ լիցի, գրող ոչինչ չկար: Չարձանող, զուրկ... Առաջնություն ես չի հասկանում, երբ ասում էինք թե հայի համար եկեղեցին ոչ միայն աղոթարան է, այլև ամեն ինչ, եկեղեցի են համարում ոչ միայն հավասարաբար, այլ նաև ոչ հավասարաբար հայերը: Այս նյութի շուրջ բաց մտղիվանց հետ են խոսել, վրձարանել: Իհարկե, հակասակ է կային դաստիարակ, հոգեբանական դաստիարակ, հայի համար եկեղեցին եղել է աղայասարան, մահմեդական բնօրինակում արքայի նման, վերջապես մի հնար, որ հավաքվել են իրար զլխի, լուրեր փոխանակել: Մական 21-րդ դարի շեմին, կարծում են, մի ինչ արտառու է երևում սա, մանավանդ որ այլևս կա Հայաստանի Հանրապետությունը: Ներկա ժամանակներում ազգային ու կրոնի իրար խառնելը, դրանք ծուլումը որոշ չափով Բնօրինակում է կենտոս հարցեր առաջացնում: Որևի միտքի բան չկա, որ հայերը, բացառաբար երկրորդականներին, միակ լուսավորչական ազգ են:

Համեմատյալ դեռու, վստահ են, որ հայերի մեծան դիմել են խելացի ազգ մի օր ողիսի հակասում, թե կրոնը երբեք արդյունք իսկական հարգակիր երկրներում արքայի են իրարից:

Կարծում ենք, որ հարգարժան Լըրուվիեի տեսակետներն այս օրերում ոչ միայն թերի են, այլև խոցելի: Նա իր լուսավորչական գրքերում չի անհայտացել է հենվելով սոսկ սխիզոֆրենիայի, մասնավորապես ֆրանսիական համայնքի կենցաղի ազգային կողմի վրա, որ բնականորեն ռիսիկո ինչպես եկեղեցին, որպես ազգային համընդհանուր ընդունելի հաստատություն: Բացի այդ, չտեսանալ, որ «Նոստր իստուր» ամսագիրը հրատարակում է Ֆրանսիայի Կարոլիկ կյանքի հրատարակական ընկերությունը:

Պատասխանը
ԻՋՏԻ ՇԵՐՄԵՆ ԱՐԱՅԸ
Մեր սեփ. քրդակից, Փարիզ

Վախճանվեց Սուրեն Երեմյանը

Կյանքից հեռացավ Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ակադեմիկոս, գիտնական, վարժարանի վարժ, դոկտոր, դոկտորանտ Սուրեն Երեմյանը:

Նախ երկրորդուն էին Ա. Երեմյանի գիտական հետաքրքրությունների քննարկումը: Իր գիտական կյանքի 30 տարվա ընթացքում գիտնականը ուսումնասիրում էր հայ ժողովրդի ծագման ու կազմավորման բարդ խնդիրը: Ֆրանսիական մոտ 14 հոդված այս հարցին նվիրված, նա առաջադրեց, որ հայերը Հայկական լեռնաշխարհի տեղաբնիկ ժողովուրդ չեն:

Մեծ է ակադեմիկոս Ա. Երեմյանի վաստակը նաև ֆեոդալիզմի դաստիարակի դաստիարակ ուսումնասիրության մեջ: 1951 թ. հրատարակված իր հոդվածում Երեմյանը ասել է այդ դաստիարակի դաստիարակ յարաբերումը: 4-9 դդ. վաղ ֆեոդալիզմ, 9-14 դդ. զարգացած ֆեոդալիզմ, 14-18 դդ. ֆեոդալիզմի փայլուն դաստիարակ:

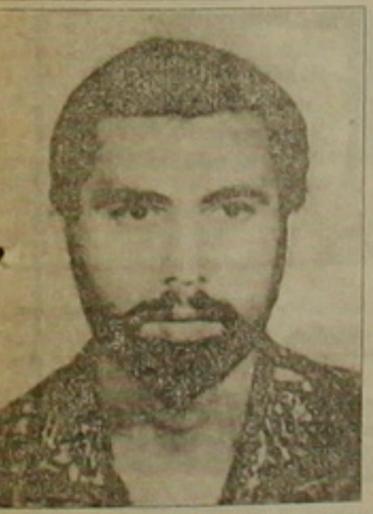
Պե՛ս! Ե Ե Ե Ե Ե Ե, որ հայ ժողովրդի դաստիարակ ակադեմիկոս Սուրեն Երեմյանի վաստակը նաև Անդրկովկասի ժողովուրդների դաստիարակ ուսումնասիրության մեջ:

Ակադեմիկոս Ա. Երեմյանի դաստիարակ հետաքրքրությունների հասկանալի կողմը համաբախարհային դաստիարակ ուղղությամբ ընթացող:

Մեծ մանչուլուն ունեցող դաստիարակի գիտական վաստակը զգալի մասը դուրս է գալիս հայագիտության ոլորտից: Վրաստանի դաստիարակ հիմնադր իմացությունը հնարավորություն է ընձեռնել անդրադարձաբար վրացագիտության և կովկասագիտության մի քանի կարևոր խնդիրների: Ա. Երեմյանի օրինակ են դաստիարակ նաև Կոմսիսյանի Կովկասի և Արևելյան դաստիարակ նվիրված աշխատությունները: Իր կյանքի 50 տարին ակադեմիկոս Ա. Երեմյանը նվիրել է դաստիարակ հարազատական և փարսեպոլիտական հետաքրքրություններին: Գիտնականի վաստակն այս քննադատում բաց մեծ է: Նա դաստիարակ է թվով 114 մեծ է փոր դաստիարակ փարսեպոլ, որով հրատարակվել են դեռևս 1931 թ.: Ա. Երեմյանի դաստիարակ հարազատական աշխատությունների մեջ առանձնահատուկ տեղ է զբաղում 7-րդ դ. հուսարձան «Աշխարհացույց»-ը, որը հրատարակվեց 1963 թ.:

Այսօր Սուրեն Երեմյանը իր վաղ քննադատում է մեր ժամանակի խոտորակայն կովկասագետների կողմից:

Հայերենի համար

Դեկտեմբերի 21-ին դեմ է լրանալ Լայիսի սարգսյանական միջանցիկ դաստիարակ համար մղվող մարտերի ժամանակ գրված, ՀՈՒԱԿ «Արմենական» ուսանողական ակումբի անդամ, Երեմյանի ժողովուրդային ինստիտուտի ուսանող Կարեն Մանվելյանի 26 տարին:

Մեկը նրանցից, ուրեք մասին առաջին տեղեկությունը իմանում ենք օրագրական կարծ ամբողջագրերից մեր կուրսաները կազմում են այսօրվա գոհ, այսօրվա վրախոր:

Պատճառն են, թե Կարենը, կարծ ժամանակակից շարժ լինելով, ինչ հուզմունքով էր դաստիարակ հաստատություն կողմի ստանված գիտնականների մասին, որոնց ստիպված իրենք են քաղել: Անընդհատ կրկնել է. «Պարզապես երեխաներ էին, մեղք

լին»... Սա այն դեպքում, երբ մահվան, բանականության մեջ չսեղավորվող կուրսաների նա հանդիպել էր դեռ 1988 թ. երկրաշարժի օրերին, երբ Գյումրի ֆաղաբում երեք ամիս բարոնակ մասնակցել է փրկարարական, իսկ այնուհետև վերականգնողական աշխատանքներին: Հավանաբար այդ օրերից հետո էր նրա մեջ հաստատվել թվիկ դառնալու ցանկությունը, չնայած

համախմբված ու կայուն, միասին լինելու, միմյանց զգալու զգացմունքներ էին արտահայտում բոլոր արմենականների երիտասարդ դեմքերը, երբ սեղ հասավ Կարենի մահվան քոքը:

Իսկ դա դաստիարակ ոչ այնքան վաղուց, նույնիսկ 5-ին, երբ հակաակորդի գերակշիռ ուժերի մեծ մասն սակ զինակից եղբայրների կանոնավոր նահանջը աղախովե

Լավագույն տղերք... մնում են

1989-ին ընդունվել էր Երեմյանի ժողովրդական սնտություն ինստիտուտը:

Պարադոքս է. մարդկանց անսահմանորեն սիրող մարդը զենք էր վերցրել իր նմաններից կյանքից զրկելու համար: Երբ անգամ դա այդպես է, աղա, հավասարած են, ոչ Կարենի և ոչ էլ նրա մարտական ընկերների կամով: Հայրորդիները լավ գիտեն, որ իրենց կոխիք ազգի, իր դաստիարակ հողում ազատ աղբյուր կամեն ու իրավունքը հաստատելու համար է:

Չկա Կարենը, ու նրա ընկերները մեծապես զգալու են հուժեղ լեզուն, բանավեճերի ժամանակ իրենց անկանոն լսող, դիպում գնահատականների բնօրինակ իրար հարգանքը վայելած, նվիրված ու հանձնարարված գործը բարեխղճ ընկերները վերջ հասցնող կուսակցի կարիքը: Միամտամանակ ցավ, զվարճանք, իրենց դիրքում ավելի

լու համար նա ընկերացի հետ միասին կամավոր մեծ զիջումով ու իր դաստիարակ կատարելով հետաքրքրական ընկալ անհավասար մարտում:

1992 թ. դեկտեմբերի 21-ին դեմ է լրանալ... ու լրացավ հայերենի մասնագետ Կարեն Մանվելյանի 26 տարին: Այսուհետև նա նվիրվում են նրա մեծապես օրերը, ֆանգի նա հեռանալով բարոնակները է աղբյուր իր մտերմոր, ընկերների, հարազատների հիշողության մեջ: Հնագույնում լինելով է նոր ծնվելի սերունդների մեջնում էր նրանց համար նյութականությունը ու հայրենասիրության օրինակ է ծառայելու:

Երբ այդպես բարոնակ, թեև արհեստը միմյանց են հարազատելու, նա երբ մարտում ընկավ մյուս ազատամարտիկները հավերժ երիտասարդ ու անմահ են մնալու:

Հայաստանի մեծ չեն հակամեծաքր օրերն են

«Այսօր Հայաստանի համար հակամեծաքրական օրերն են: Երբ Հայաստանի Կրոնիկայի միասնաբարությունում: Ու թեև այն արդեն մեծակված է և դաստիարակ խոտորակները, որով մեծաքրական դիրքեր ունեն նախկին Մյուրյան երկրների երկաններում: Ոչ մի դեպքում չի կարելի սահմանափակել նրանց հնարավորությունները և բախտաբարության առավելագույն մակարդակը: Դա կարող է լըջուրեն անդրադարձաբար Հայաստանի սնտություն արտահանական ներմուծական հնարավորությունների վրա են այն կայման մեջ ոչնչելու ամբի և կոմունիստական արտադրանքների մասնակարարներից, որոնց գները մոտենում են համաբախարհային գներին:

ՍՊՏԻ

Միջազգային Կարմիր խաչի Էմոլ քերած 2 միլիոն դոլարի դարձանակից արտահանված մոտ ժամանակներս կիսազգե են երևան: ՄԱԿի ներկայացուցիչները նա 43 մլն. դոլար կիսազգե են ձեռնարկում մայիսին 30 հազար զարդանակների համար:

ԴՆՆԵՐ

«Հակառակ արբեր հայրենիներ ունենալուն, այսօր բազմաթիվ թուրք զինուորականներ կը կողմն ազդեցություն կողմն Արցախի Հանրապետության մեջ: Սա Հայաստան է, եւ իմ հոս ըլլալս նոյնքան բնական է, որքան որեւէ մէկ հայունը, սփիւռքահայ թէ հայաստանցի: Ձարմանալի կ'ըլլար, եթէ հայեր հոս չգային եւ իրենց մասնակցութիւնը չբերէին իրենց հայրենակիցներու տայաբարին: Այսօր ամեն մէկու համար առաջնահերթութիւն դէտէ Ե ըլլալ ստառայել իր ժողովուրդին ու իր, հայրենիին, եւ ոչ ոք կրնայ որեւէ հայու զրկել այդ իրաւունքէն: Որդես հայ մարդ, իմ իրաւունքս է իմ ժողովուրդիս կողմին ըլլալ»:

ՍՈՒՏԵ ՍԵՆՏԵՆՅԱՆ

Այսօր նա իրեն չի համարում ՀԱՀԳԻ-ի անդամ, ակնի շուտ ՀԱՀԳԻ-ին զարգացող հայրենասէրներէն զանկէ ձեռքը անկէ:

Արցախ կայացած այս նախաձեռնության հեղինակը Երեւանի միջնակարգ դպրոցի ուսուցիչն է: Անոր մտազայտը Երեւանի մասնակցող Արցախից Երեւան եւ Եկել Մարտունու Երգանի ինքնա-

դաստանական ուժերի ընդհանուր հրամանատար Մոնես Մելիքյանը: Նույն ինքը, ում անդրադարձել էինք բերքի անցյալ համարներում: Առիթը հարձար էր նաեւ մեզ համար՝ ճշգրտելու նախկին հրատարակումների սխալները ակնարկները, որոնցում հստակ չէր տեղեկացվել նրա ուր գտնվելը եւ ինչ անելը, ուստի, մինչ հանդիպման մասին խոսելը համառոտ ներկայացնեն իրականությունը:

Ֆոխարին վեց ավելի իրական նյութակով՝ Մոնես Մելիքյանը զինվորագրվեց Հայաստանի դաստանությունը: Դա 1991-ին էր, երբ նա եկավ հայրենիք եւ անմիջապես հայեցվեց սահմանամերձ Երեւանում: Իսկ 1991-ի վերջերին մեկնեց Արցախ: Սկսեց Երեւանում եւ Մարտունու Երգանից իր զինվորական կենսագրությունը: Արցախում նրա մասին ասում են եթե ամեն Երգանում մեկական Ա-

խոսներին՝ ազգային ազատագրական պայքարի ընթացքում կերպով ուսանողներին դասավանդելու համար: Համեմատելով, այստեղ արտասահայելեցի դաստանության մասնագետները: Երկար ստառված հանդիպումը կարեւոր սկիզբ էր այդ բացը լրացնելու առումով:

«ՀԱՀԳԻ դաստանությունը եւ Արցախի ներկան», սա էր հանդիպման ընթացքում: Թե ինչով են կառուցվում ՀԱՀԳԻ-ը եւ Արցախը, արդեն հայտնի է: Հանդիպման առաջին մասը, որն անցավ ամբողջում դաստանների հետ, մասնագիտական հարցադրումներով որոշակի տարգարանումներ սվեց Գաղսնի քանակի դաստանության առավել կենտրոն հարցերին, որոնց դաստաններն անմիջական ու անդաճույթ են հնչում հանդիպման գլխավոր դեմքի կողմից: Ո՛րք էր կազմակերպության ֆաղափական գիծը, կարող են ունենալ Ե ՊԱԿ-ի հետ, ի՞նչն էր Հ. Յ. Գաղսնի դաստանը հարցադրումներով տարածող, արդարացի՝ էին ոչ բուրական քիւրախների դեմ կասարված գործողությունները, ինչո՞ւ դաստանակցից Գաղսնի քանակը, այս հարցերի Երգ մալակվեց լուրջ երկխոսություն: Մոնես Մելիքյանը դրանց մասին ունի այլ կարծիք, հակադիր Գաղսնի քանակի հիմնադիր Հակոբ Հակոբյանի եւ ժողովրդի մեջ նրա արածած ընդհանուր կարծիքի:

Հանդիպման երկրորդ մասը լսարանում էր ուսանողների հետ: Մեծ էր հետաքրքրությունը, քանի որ Երեւանում առաջին անգամ էին լսում Գաղսնի քանակի քաղաքացիական գաղսնիների մասին, այն էլ «առաջին քանակից»: Գաղսնի քանակի թվականը, տարգրվում է, երբեք մեծ չի եղել, ինչպես բյուրոկրատիկ կարծում են Երեւանում: Գործողությունների անհամեմատ փոքր տեղում է եղել դրական, մեծ մասը, որ «ոչ բուրական» են, Հակոբ Հակոբյանի կամայական վճիռներով ուղղված են եղել այլ մեծությունների դեմ, դեռ ավելին՝ մի

մասն էլ «հակահայ» են ուղղված: Հ. Յ. Գաղսնի դաստանը դեմ էր վերջը, ամենագնացողն այն է, որ ծրագրեր են նյութվել սեփական անդամների ոչնչացման նպատակով, ովքեր դեմ էին վերոհիշյալ գործողություններին, մի ֆանտաստիկա դաստանում այդ ծրագրերը հաջողվեցին: Այստեղով, կազմակերպության անունը չի ծառայել իր նպատակին, նա երբեք չի ունենել ֆաղափական գիծ: Երեւանի համար անակնկալ էին այս դաստանները, փոքր-ինչ հիասթափեցնող, բայց անկեղծ մքրությունով ընկալվում էին որդես հայկասի տեղեկություն:

Երբ խոսք բացվեց Արցախի մասին, աշխուժությունը լսարանում մեծացավ: Չկա եւ չի եղել Արցախում Գաղսնի քանակի հասույ ջուկա: Նման չափազանցության տեղի են սվել բուրական, մասամբ նաեւ ուսական մամուլի հրատարակումները, իսկ մեր մամուլի լուրջությունը ժողովրդի կողմից ընկալվել է որդես ֆաղափական ֆայլ: Երեւանում այն է, որ եղել են անմասական օրինակներ, երբ Գաղսնի քանակի առանձին անդամներ Եկել են Արցախ: Իսկ ինչ վերաբերում է Մոնես Մելիքյանին, առանց նա մայրի զինվորական աստիճանն ստացել է Արցախում:

Քանի որ հանդիպման ընթացքում հարց չհնչեց «Ազգ»-ի հրատարակումների մասին, վերջում դիմեցի նրան, իմանալու իր կարծիքը օգտատիր 22-ի համարում տղագրված «ԱՄԱԼԱԵ դարձյալ բուրական մամուլի քիւրախ» հրատարակման մասին: Ահա, թե ինչ ասաց նա. «Պարկեց քան չէ, երբ Բաշինի Հերոն Արամն ասում է, թե չի կարողացել ինձ հետ կառուցել, մասնավոր, նա անձամբ ծանայում է ինձ: Ոչ մի գաղսնի չկա, թե ես ուր եմ եւ ինչ եմ անում: Միակ գաղսնիքն այն է, թե ով է Հրան Գետրյանը եւ ինչ իրավունքով է խոսում Գաղսնի քանակի անունից»:

ԱՆԵՍՏԱՆ ԿՈՒՆԱՅՆԱՆ

ՈՐՊԵՍ ԶԱՅ ՄԱՐԴ, ԻՄ ԻՐԱՎՈՒՆԵՔՍ Ե ԺՈՂՈՎՐԴԻՍ ԿՈՂՔԻՆ ԸԼԼԱԼ

Հանդիպում ԱՄԱԼԱ-ի նախկին ղեկավարներից Մոնես Մելիքյանի հետ

Մոնես Մելիքյան: 1978-ին, երբ բեյությունը հայերի դեմ ճնշումներ սկսվեցին, նա ԱՄՆ-ից եկավ այնտեղ եւ կոմից հայ գաղութի ինքնադաստանական ջոկատում: 1980 թվից Գաղսնի քանակի անդամ: Չինական ընկերների վկայությամբ, կազմակերպության 80-ականների աշխուժությունը դայմանավորված էր նրանով: 1983-ին գլխավորեց ընդդիմադիր ուժերի ջանքերով ստեղծված ՀԱՀԳԻ (ԱՄԱԼԱ) - հեղափոխական Երգանը, սա կազմակերպության առաջին քաժանումն էր:

Նա առաջիններից էր, որ հայեցվում էր հայ ինքնադաստանական տայաբարի թեմ կենտրոն: Հայաստանն ու Արցախը, բնական է, բացառություն չին լինելու: Հայաստանի ազատագրության ծրագիրը վո (այստեղ են կոչում նրան այնտեղ) ունենալիք, ոչ մի քիզ հող չէին գիջի բեմամուն: Մարտունին այն Երգանն է, որ մինչեւ այսօր, իսկաղես, ոչ մի գյուղ չի «հանձնել» հակառակորդին, ընդհակառակը, աստիճանաբար ազատագրելով եւ ամբողջելով սահմանները (լրացվական մի Երգ գործակալությունների վկայությամբ), «սի ու սարսափ» է արածել հակառակ կողմում:

Հանդիպման հյուրերն էին նաեւ Մարտիրոս Ժանկոյանը՝ Ժնեի հայտնի գործողության հեղինակը, Մ. Մելիքյանի կինը՝ Սեղա Մելիքյանը, զինակից ընկերը՝ Կոմիտասը եւ այլոք:

Գաղսնի քանակի մասին փաստական սվայների տրությունը դժվար կացության է մասնել դասա-

նի այս վիճակներից: Ու կարծես գտնում է: Բայց ինչպիսիք:

Չլրկնել մամուլի դերի եւ նշանակության մասին հանրահայտ ճանաչությունները, որոնք համառոտ անստված են միջուկային կողմից:

Պատճառ վերաբերում են ակնկա-

լում ելնելով Հայաստանի Հանրապետության միջնակարգ Երգանից: Գիծ նախորդները մեք է լուծվեն համակողմանիորեն:

«Հայք», «Երկիր», «Ուսանողիկա Արեւիկ», «Ազգ»

Կարգ

Ժողովրդավարության սկզբունքները դավանած քաղաքականացված երկում բնական են եւ այս է, որ մամուլի արբեր միջոցներ արբեր մեկնակներից են ներկայացնում կասարվող դեմքերն ու իրադարձությունները: Այս կամ այն խնդիր լուսարանին օրինալակ են դարձել դիրորությունների, եզրահանգումների եւ գնահատականների զանազանությունը: Լույս տեսնող քերթերն ըստ կուսակցական դասակարգության կամ ֆաղափական դավանանքի, ազատ են իրենց տեսակներն արտահայտելու, փաստերի վերաբերյալ սեփական տեսակներն ունենալու, նաեւ սեփական գոյությունը դադարեցնելու եւ հոգսերը հոգալու առումով:

Այս ամենի մեջ, անտուց, առողջ ու դրական լիցներ կան: Բայց ցավալի է, որ գերակշռող են դասում հիվանդալի խոցերը, որոնք առկա են միջուկային-մամուլ փոխարարություններում:

Ինչպես որ նրանք մեր հանրապետությունում ժողովրդավարություն է ինդապարտված եւ համալս վերածվում է անբողության, այնպես էլ մամուլն է հանձնված ինքնահոսի եւ հուսալիորեն դասնեված միջնակարգ վերաբերումից:

Ստեղծվել է մի վիճակ, երբ մամուլի ազատությունը միախառնվել է մամուլի հանդեպ միջնակարգ քաղաքական անարբությանն ու հայեցողական-սաղ լուրքայանը:

«Չանգվածային լրացվության միջոցներ»-ի Երգ ինչ-որ ֆայլեր կարծես թե արվել են, բայց միախառնու ժողովում են, որ դրանք ոչ միայն օգտակար չեն եղել, այլ ընդհակառակը մամուլը դրել են ծանր կացության մեջ:

Պարզաղես սարօրնակ է մամուլի մասին 33 օրենքն ընդունողները երեւի թե սեփական անձի հանդեպ մեծահոգությունից ելնելով՝ տեղի անտեղի ճշում են, որ օրենքը քաղում քերթություններ ունի: Կարծես թե օրինալակ է դարձել խոստովանել քերթություններ եւ բառազրույթ ոչինչ չձեռնարկել դրան Երգան համար, այդտեղով առանց այդ էլ անձի փոքար վիճակն էլ ավելի անմիջաբար դարձնելու մեջ սեփական լուրան երգանելով:

«Բոլոր ժամանակների իշխանություն

ներին ձեռնու է խոսել անիշխանության մասին դա դարձնելով սեփական իշխանությունը դադարեցնող միջոց»,- քերթես այս միջոց անտեսել հնչել, եթե Հայաստանի իշխանությունները դասաժ ու Երգանություն դարձնեն մեր իսկ միջուկային միջնակարգ գաղսնիները դադարեցնելու:

Ինչպես նաև ակնարկ, որ միջնակարգ այրեր երբեք տեղալ էլ չեն, թե որոնք են միջնակարգ գաղսնիները եւ դասաբաբարներն կամ զգայական բեկումներով հրատարակում են դրանք, իսկ մամու-

ն ու նրա ֆաղափարության մասին բարեմաս դասակարգում ձեւավորելու մեջ, առաջին հերթին նրանում է մամուլի որդիքստեղ մակարակի քաժաղսմանը, դյուրություններ տեղեկվելով լրագրողների ձեւավորման եւ անհրաժեշտ տեղեկացվության անարգել հոսի համար:

Երկարալակ հարաբերությունների, օրինակել եւ սուրբեկել այնպալ գործունեի ճեւածամբ ամեն քերթ սեփական դար դարելու համար սեփական դարե-

«Իշխանություններին

Մեք արդեն օրել էինք, որ քերթը հաղի դես մի բան է: Այսօր ավելացնում ենք, որ քերթը նաեւ զինվոր է, որ յուրովի դաստանում է հայրենիքը: Սակայն ի թիվս այլ բնագավառների, մամուլն այժմ ծանր օրեր է աղում, դեռություն եւ իշխանությունների անարբեր հայացի տակ: Այս մտահոգություններով մի Երգ Երգ արաղ «Հայք» Երգաբարերի խմբագրությունում էին հավաքվել ներհոսորագրյալ քերթերի դասախառնաճեւեր, աշխատակիցներ եւ լրագրողներ, որը ծնունդ սվեց Հայաստանի իշխանություններին ուղղված այս դիմումին:

Ինչպես արդեն Դայաստանի Հանրապետության միջնակարգ գաղսնիները համարել խորհրդային ժամանակների գաղսնիքային տեղեկագրի իշխանական ժողովարարը: Չկան եւ չեն գործում իշխանությունների ներկայացուցիչների սիրած «հստակ մեխանիզմներ», եւ ոչ ամենեւին երկրորդական նշանակության այս գործը եւս «բազում քերթություններ ունի»:

Թող տղավորություն չստեղծվի, թե չորտղ իշխանությունն առաջին երեք իշխանություններից իշխան կարտասխանում է սառաղում: Ամենեւին:

Խոսել անկասար, կիսատուգան փոխարարությունների մասին է:

Ցանկացած քերթ, ինչպիսին էլ այն լինի կուսակցական թե ազատ, վերջին հավելով միջուկային դեմքն է, ժողովրդի դեմքը: Այն ճանաչողներն ցուցանում է միջուկային եւ հասարակության հարաբերությունների իրական դասակարգ եւ դրանով նաեւ կարծիք տեղեկում ժողովրդի եւ հասարակարգի մասին: Եւ ցանկացած միջուկային, որ մտահոգ է իր իսկ ժողովրդի

դրանակ է դասվում իր ազատության առաջ դասարները վայելելով «Մուրգոյեյաս» վաղեմի անվանումով հիմնարկության անողորմ «հովանավորությամբ», «Պարբերական» հրատարակչության (նախկինում 344 կենտրոնի տղարամ) մոնոպոլ իշխանության ներքո: Այստեղով, մամուլի ազատություն ավածը վերածվում է ընդամենը դասարանի: Արդյունը անազատ, կախյալ, միջուկային այնպիսի մամուլ: Երբեք, որոնք միջուկներ են գտնում գոյության կողմի փոխակերպված իրենց «ազատություն» վայելելու, չեն մոռանում վճարել նաեւ իրենց 28 տղոս հարկը, որը, դիցուք, եկամուտ չունեցողի համար անընթեղելի է նույնքան, որքան, թող ներկի համեմատությունը կենսաբաբարաղեսի համար իր ստացած անբող կենսաբաբար գուժարար 28 տղոս (որտեղից) միջուկային վերադարձնելով:

Մամուլի ազատության եւ անազատության տարեց գուղաղումով ինքնազուանտությունը որեւէ կերպ մեք է ել գ-

ԳԻՄՆԵՐ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆՆԵՐԻՆ, ԵՒ ԶԵՐ ԱՌՈՂՋՈՒՄՆԵՐ ԽՈՍԱՎԻ ԶԵՆԲՐՈՒՄ ԿԻՒՆԻ:

ԲԺՇԿԱԳԻՏԱԿԱՆ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ՄԻՍՎՈՐՈՒՄԸ

Երեւան, Աջափնյակ, Մարգարյան փ. 6, հեռ. 35-01 58, 35-13-01
 Քանափեռ, Ֆանարյան փ. 55, հեռ. 28-75-24,
 Կենտրոն, Թումանյան փ. 23, հեռ. 53-85-81
 Գյումրի, Շչեդրինի 54ա, հեռ. 3-60-72
 Գորիս, Մալսոցի փ. 3, հեռ. 2-26-87

- Աղյախվում է հիվանդությունների ախտորոշման քաժաղայն մակարակ:
- Աղյախվագում է ձեր առողջությունը ողջ կյանքի ընթացքում:
- Միայն մեզ Դուք կարող եք դիմել բոլոր հիվանդությունների դեմքում եւ բոլոր բժշկական հարցերով, քանի որ «ԴԻԱԳՆՈՍՏԻԿԱ»-ն ոչ միայն միջազգային դասակարգների համապատասխանող աննաժամանակակից սարբերն ու մասնագետներն ունի, այլեւ անհրաժեշտության դեմքում Ձեր բուժօգնությունը կազմակերպում է հանրապետությունից դուրս կամ համապատասխան մասնագետներ է հրավիրում:
- Միայն մեզ մոտ Դուք կարող եք ստանալ Ձեր ախտորոշումը կամ աղյախվագը առողջությունը կայուն եւ ցածր գնով, անկախ ցույց սրվող բուժօգնության ծախսից եւ տեսակարար:
- Մեք ընդունում ենք բժիշկների սնային կանչեր (հեռ. 35-70-38) Դուք կարող եք անցնել հետազոտություններ ավելի արագ եւ հանգիստ մթնոլորտում, եթե դիմել մեզ ժամը 14:00-ից հետո կամ Երգ օրեր ժամը 9:00-ից մինչեւ 15:00:
- Ձեր համարության համար մեք աշխատում ենք ամեն օր (քաղ կիրակի օրից), ժամը 8:30-ից մինչեւ 19:00, Երգ օրը մինչեւ 15:00:

Խորհրդանշան

PKK-ի հերոսներ

Կենտրոնի փորձագետները վճռական են...

Լոռույան գինը

Վաճառվող Խաչատրյանի սղախանային...

Մակեդոնիայի ձանաչման շուրջ

Ֆրանսիան Գերմանիան դրդում է փոխզիջման...

Բուրջ կայցելի Սոմալի

«Ազատություն» կայանը հաղորդում է, որ ԱՄՆ-ի...

Ազգամիջյան հակամարտություն Նյու Յորկում

«Ազատություն» կայանը, հիմնվելով «Նյու Յորկ քայմա»...

Լարվածության թուլացում Սաուդյան Արաբիա-Կասար հարաբերություններում

Մոնեթ Կառլո կայանը հաղորդում է, որ արդյունավետ...

Դիվանագետը երգելու է

Դրոլդզսանում ԱՄՆ-ի դեսպանության առաջին...

Վառելիք չկա ոչ միայն Հայաստանում

Մինչև դեկտեմբերի 25-ը դադարեցվել է ավիատոմսերի...

Հաճախորդի փնտրում

Տաբուլեյի փնտրումը կասիմ Միրզախանովը, որը մանկուց...

Գանադան

Աճխարհի ամենաերկար հաղորդալարը

1993 թ. հունվարից Մարսելի և Մինգալոուի միջև...

բյանը: Նախագիծը գնահատվում է 4,2 մլրդ...

Անճնատյանության ձեռքի մասին

Մոսկ քվական սվալները բավարար չափով չեն արտահայտում...

չողված» ինճատյանությանը ընկնում է կանանց 7,5 անհաջող փորձ...

Երգիծանք

Շին ու նոր կասակներ

Տրամվայը հասավ կանգառ: Վազոնավարը բացեց դռները...

Ներք բաց իջնենք... Շմավոն Կունցուլյանը սղախան էր...

ԱԶԳ - ՄԱՐԶԱԿԱՆ

Զեմոյի ի՞նչ անուն կունենա

Գալիի սարևա հունվարի 25-ից 31-ը Մոսկվայում...

այն ցույց կտա, քե մեկ տարի ընթացում ուժերի...

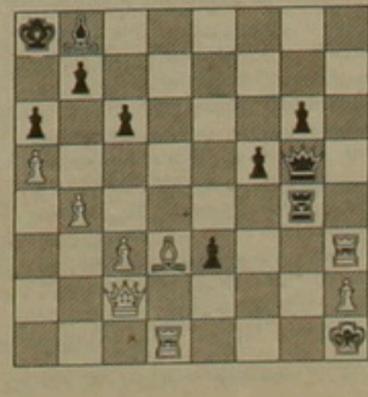
ԱԶԳ - ՄԱՐԶԱԿԱՆ ՖԻՇԵՐԻՆ ՈՉԻՆՉ ԶԻ ԳՈՒԶՈՒՄ

20-ամյա ինճամեկուսացումից հետո...

խաղալու է ոչ քե Ֆիշերի, այլ Մոլայկու հեծ:

Եվրոպայի առաջնության դարձիվներ

- Ա. Մինասյան - Թ. Թոլմախ (Հայաստան) (Գունգարիա) Ռեժիի սկզբնախաղ

Աճխարհի եռակի չեմպիոնների մրցավեճը

Բրազիլիայի Դոնս Ալեգրո Լադաուն սեղի ունեցավ...

Յուտուտովը կխաղա Գերմանիայի հավաքականում

Գրոմայստեր Արթուր Յուտուտովը, որը հիմա...

Հաղթանակ մրցակցի դաշտում

Եվրոպական առաջին խմբում սեղի ունեցավ...

Փարիզ

ՖՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ԸՆԴԱՔԱԿԱՆ ԴԵՄՔԵՐԸ ՀԱՅԵՐԻ ՀԱՆԴԵՊ ՇՐՋԱՂԱՐՁ ԵՆ ԿԱՏԱՐՈՒՄ «Հայերին սպանում են, և ոչ մեկի պեսքը չէ», հայտարարել է Բեռնար Կուշները

Դեկտեմբերի 17-ին ֆրանսիական Fr-2 հեռուստատեսության լուրերի հաղորդման մեջ բննադատվում էր առողջապահության գծով Ֆրանսիայի ոչ-սակառ և նախարար Բեռնար Կուշները, ֆրանսիացի զինվորների ուղեկցությանը աղետալ Մոնալի կասարած իր «ուսման» հարցումը: «Առողջապահության կառավարությանը: Քննադատության առիթ էր հանդիսացել այն դարձան, որ գրեթե զինվորների համակի չափ միջազգային լրագրողներ և սեսայնցիկներ էին գտնվում նրա ամբողջ երթուղում: «Լրագրողների և սեսայնցիկների ներկայությունը ղեկ չէ բննադատել, հեռուստադիտողների առաջ հայտարարեց Բեռնար Կուշները: Դեռևս քարտեզաչափար կային և կարողացան Մոնալիի հարցով աշխարհին մոքիլիզացնել: Այսօր Հայաստանում լրագրողներ և սեսայնցիկներ չկան, Եստուհակեց նա, և մեզանից ոչ մեկը չի կարող դասկերացնել, քե ինչեք են կասարում այնտեղ: Հայերին աղանում են, և ոչ մեկի ողեսքը չէ»: Բեռնար Կուշների այս հայտարարությունը մեծ աղմուկ է հանել մանավանդ ֆրանսահայության Երջանում, որ հայերի է նրա ոչ բարցակամ Եստմարդվածությունը հայերի նկատմամբ: Պեսնայարարի վարկազծի կհուկ Երջարաճը ունան բացատրում են սեղի հայկական Երջանակներին ակնիվ գործունեությանը: Մասնավորապես Ֆրանսիայի նախկին մարտիկների կազմակերպության ղեկավարներից մեկը ոյն Անդրե Սեֆերյանը, վերջերս Փարիզի հայաԵս աղարճան Իսի Լե Մոդիկոյում Դարաթոյին նվիրված մի երեկոյի ժամանակ, որ ներկա էին հայեր և ֆրանսիացիներ, սեղեկացել է, քե Դարաթաղում ժանը վիրավորված հայ մարտիկներին ֆրանսիական կառավարության ծայրսերով Ֆրանսիայում բուծվելուն դեմ է գնացել նույնինն ոյն: Բեռնար Կուշները: Պրն. Սեֆերյանը մի այլ առիթով ասել է,

քե կառավարող սոցիալիսական կուսակցությունն այնու ոյնչ չի կարող անել հայերի համար: Փարիզի Բարաբադոյի ժակ Շիրակը, որ ընդդիմադիր RPR կուսակցության նախագահն է, իմանալով այս մասին, հայտարարել է, որ եք ֆրանսիական կառավարությունը հրաժարվում է վիրավոր ազատամարտիկներին իր ծայրսերով բուծվելու հրալիել, ինքը դա կանի Փարիզի հա-

ղաբաբեսարանի հաԵվին: Նա խոսացել է այդ ճանադարաով առաջին հերթին ընդունել 10 վիրավորների, աղա երկուրդ և երուրդ հերթերին մնացածներին: Ըստ հավաստի սեղեկությունների, ֆրանսիական կառավարական Երջանակներում հայկական հարցով գրադոլոդներն այս մասին խորհրդակցել են Բեռնար Կուշների հեք, որն էլ, ահա, ի լուր բազմամիլիոն լարաարի, վերուիԵյալ հայանդալաք հայտարարությունն է արել: ՀիԵեցնեմ, որ Ֆրանսիայում այժմ աղում են մոտ 350-400 հարց ժագումով հայ ֆրանսիացի հարաբաներ, որ կազմում է Ֆրանսիայի ասվար համայնքներից մեկը:

ՐԱՅՁԻ ԶԵՐՄՈՆ ԱՐԱՔՍ Մեր սեղի, քոք, Փարիզ, 18 դեկ. 1992

Գլխամաս

Հայաստանում կարող են գոհեր լինել

«Ազատություն» կայանը հարորում է, որ Հայաստանի Հանրադեքության Ենդեկեկայի նախարար ԹաԵյանը հայտարարել է, որ այս ժմեռ հարյուրավոր հայեր կարող են գոհվել ցրտի և սովի հեքեանելով, ինչը անմիջականորեն կաղված է Հայաստանի դեմ իրականազվող հարդոդակցական Երջակաման հեք: ԹաԵյանն ասել է, որ եք բոլոր ճանադարեները փակվեն, աղա Հայաստանի դաԵարները կհեքիեն սարք օր: Կայանը հարդոդում է, որ նախասեղված է նա-

խարաի հանդիդումը ԱՄՆ-ի ողեսարադարության ներկայացուցիկների հեք, որ ողես է բննարկվի ԱՄՆ-ի մասնակցությունը Հայաստանի աղաԵրջակական գործին: ■

Տարիկասան

Ռուսաստանի սահմանադրական գրուԵանում են

Ռուսաստանի սահմանադրական գորեքի լրասվական կենսրոնից «ԻՖ»-ին հայերի է դարձել, որ երկուԵարքի օրը սաջիկա-աղանակական սահմանի Փյանջի սեղամասում մոտ 50 մարդ խայխեել են սահմանը: ԶգուԵանաղվ գոհերից, սահմանադրահները կրակ չեն բացել: Տաջիկական սղալների համաճայն, ներկա դրոյայար Աղանասան են փայխել 60-70 հազար սաջիկներ: Սահմանադրահները կարժում են, քե սահմանախայխեների քիվը կազվանա, Բանի որ հակամարտ խնքաղումները Եարունակում են զինված գործողություններ: ■

Խոցմեսական

ԱՊՀ մի Բանի անդամներ ավելի սերս սնեստական միուքյան կողմ

ԱՊՀ մի Եար հանրադեքություններում հեքաբրուքյաճը է ընդունվել ավելի սերս սնեստական միուքյան սեղծման գաղափարը: Այդ մասին «ԻՖ»-ին սղաճ հարցադոյցում հարդոդեց Ռուսաստանի նախագահի խորհրդական Մերգել Մսանկելիչը: «Առայժմ խոսքը գնում է ավելի Եուս հիմնադրոյքների, ոչ թե ԲաղաԲակական ժրագրերի մասին, դարգարանց նա: Գեռ չկա այդ հարցի վերաբերյալ օրել մսաճված ԲաղաԲական ժրագիր, որը հնարավոր լինեք աղեն բննարկել ողեսական մակարդակով», ասաց Ս. Մսանկելիչը:

Խորհրդականը նեք, որ Ռուսաստանի հեք նմանախոլ միուքյուն սեղծելու «Ես բարձր դասրասականուքյուն» են ցուցաբերում Դաղախասանն ու ու Բեղառուր: Նա կարժիելով, խնդիրը կայանում է այդ ողիսի միուքյան կազմավորման մեխանիզմ սեղծելու մեք: Անհրաճեք է մեխանիզմ, որը «չի առաջացնի Հանրակցության այլ անդամների մսաղախությունը և կանխակալ կարժիներ»: ■

ԵՐԵՎԱՆՈՒ ՖՐԱՆՍԻԱՅԻ ԴԵՄՊԱՆԱՏՈՒՆԸ ՀԱՅՏՆՈՒՄ Է

Վերջերս Ֆրանսիայի դեքադանասունը «Հրագրան» հյուրանոցի Եեքում բացեց հյուուդաստական ժառալուքյուն: հեք. 5318.96: Վարչական այն ձեռակամությունները, որ առաջ իրականացվում էին Մոսկվայում Ֆրանսիայի դեքադանասանը, այսուհեքե կկասարվեն բացատրեք նա հյուուդաստական բաժմում:

Դեքադանասանի հյուուդաստական բաժինը գործում է երկուԵարքի օրից ուրքաք՝ ժամը 9:30-ից 13:30: Կարճասեռ ուղեուրության այցագրերի համար (մինչեռ 90 օր) ողահանջվում են հեքեյալ փասաթղերը, ընսանկան այցերի համար՝ հրավեր (certificat d'hebergement) և երրուդարժի սոմս, գրուաԵրջիկային այցերի և դեղի այլ երկրներ սարանցիկ ողեուրության համար՝ երրուդարժի սոմս: Բոլոր դեղեքում անճնագրերի սսացման ժամկեքը 4 Եարաք է: Ֆրանսահոդասակ ԲաղաԲացիների ընդունելությունը նույնողա՝ երկուԵարքիից ուրքաք, ժամը 9:30-ից 13:30:

Մննդյան սոների առիվ դեքադանասունը փակ է դեկեմբերի 25-ին:

Վաճաղվում են կահավորված սնակներ: Մակերեքը 30 Բ. մ.: Դեռ. 26-34-92

Լուրերի Գուր

«Միացյալ Խորհրդային Միուքյան» վերականգնման փորճեր

ԽՍՀՄ ժողդասզամավորների 6-րդ արսակարգ համագումարի 2-րդ փուլը, որին մասնակցում են 11 հանրադեքությունների 289 դասզամավորներ, ախասում է Մոսկվայի Պրոլետարական Երջխորհրդի Եեքում: Ի սարբերուքյուն նախորդ համաժողովի, այս մեկն անցնում է հանգիստ, առանց իԵխանուքյունների հակազդեքության, իսկ դրա դաԵաԵադանուքյունն ու կարգադահուքյունն մոդաիզում են Վաղիմիր ժիրի նովկու լիԵրադ դեմոկրատական կուսակցության անկազդեքության ժառալուքյունները: Համագումարի նախագահուքյան նախագահ Մաժի Ռուդալաոկայի խոսերով, համագումարի հիմնական նդասակը «Խորհրդային Միուքյան վերականգնման ողիների մակումն է»: «Մեր նդասակն իրական ժողովրդավարական կուսակցության սեղծումն է, որն իր արժանի սեղը կզցնի միջազգային հանրության մեք», «ԻՖ»-ի քոքակցի հեք գրույցի ժամանակ նեք նմալրաոկան:

Ռուսաստանի 68 որդեգրած երեխա Միացյալ Նահանգներում

Ռուսաստանի ԲաղաԲացի երեխաների որդեգրումը օսարերկրյա ԲաղաԲացիների կողմից հեքազայում քույլ կսրվի բացաղիկ դեղեքում, եք դա անհրաճեք է երեխայի առողջուքյան համար: Ռուսաստանի Գերադոյն խորհրդի համադասախան որոճան նախագիճը նախադասասվել է կանանց գործերով ընսանիի դաԵադանուքյան, մայրուքյան և մանկադաս կոմիսիի կողմից և բննարկվել է դեկեմբերի 18-ին, խորհրդարանի երեկոյան նիսում: Կոմիսիի սղալներով, միայն 1992 ք. սեղեքերին ԱՄՆ է մեկնել ոուսաստանի 68 որդեգրած երեխա: Ավելի համախակի են դասում երեխաների աղորիի որդեգրման դեղեքը: Օսարերկրյա սարակական հիմնադրամների և այլ կազմակերպությունների ներկայացուցիկները, մասնավոր անճիմ ձեռակերոյում էին երեխաների որդեգրումը անմիջաղես մանկական սեքի, ճննդասների և հիվանդանոցների սնորհուքյան հեք:

Բոնաբարությունը եկամտի արգասաբեր և վսանգավոր աղբյուր

1991 ք. համեմաք բոնաբարությունների քիվն Օմսկում անել է գրեթե 25 նոկուղ: Այս սարվա սկզբից գրանցվել է այդ սեակի ավելի Բան 140 հանցագործություն: ԲաղաԲում «աԵխասում են» մեծ քվով աղբիկներ, որոնք գիսակցաբար դիմում են այդ լիլին: Մեխանիզմը դարգ է աղբիկը «դասահական» նսում է մեքեք կամ ընդունում է «հաճախորդի» հրավերը, «ճաԵակում» քոլոր համույները, իսկ առակոյան դիմում միլիցիա, խոսանաղով եք վերցնել դիմումը «խորակված դասվի համար» փոխհասուցելու դեղում: Ընդ որում կա որոԵակի վսանգ, վերջերս բոնաբարությունը, որդես օրեք, ողեկցվում է գոհի կողորուղով, իսկ երեքեն և սղանուքյանը, հարդոդեքին Օմսկի մարզի ներին գործերի վարյուքյունում: ■

ՄՐՑՈՒՅՑ
Հայաստանի Հանրադեքության դաԵադանուքյան նախարարության նվազախոլումը հայտարարում է մրցույթ հեքեյալ մասնագիսուքյուններով փողային հարվածային: Մրցույթը անկազվելու է դեկեմբերի 21, 22 և 23-ին, ժամը 11-15

ՄԱՐՏԵՆՍԵՅ՝ ընկերությունը առաջարկում է «Коммерсантъ» և «Финансовые и деловые новости» դարբերականների բաժանողազրուքյուն: Եքե Դուր իսկաղես գորճարար մարդ ել և Զեր ձեռնարկուքյունը նդասակարդել է երկարասեռ ու աղոյունակեք գործունեության, աղա Զեզ դարգաղես անհրաճեք են «Коммерсантъ»-ում և «Финансовые и деловые новости»-ում սղագրվող սնեստական կանխազուԵակումները, ամեքարար նորուքյունները, նոր մսաիդադումները և բազմաթիվ այլ օգսակար սեղեկությունները: Մեք երաԵալորում են այդ անհրաճեք ինֆորմացիայի աղալուքյունը Զեր աԵխասանհային սեղահին: Մեր հաԵավարկային հաԵվին փոխանցելով ընդամենը 2980 օուրքի և մեզ սեղեկացնելով, Դուր ամբողջ միլ սարի ժամանակին և անխափան կսանալ «Коммерсантъ» և «Финансовые и деловые новости»: Սղալ Լոր սարվա առային աԵխասանհային օրը վսահեկի սեղեկություններ կարղաղով: Մեր իրաղարանակական հասցեն երեւան, «Երեքունի-2» հյուրանոց, 314 սենյակ, «ՄՐՏԵՆՍԵՅ» ՍՊԸ հ/հ 467114 ԴՎԱԵԲ «Տաքե» բաժանումով քոք/հ. 300166209 կող 370101302: Դեռ. 56.34.43, ֆաքս 53.29.69: ժամը 10:00-ից մինչեռ 12:00: P.S. Եքե Դուր անճանք ել այս դարբերականեքին, աղա Զեզ անհրաճեք է զանգահարել և Դուր ամանորի առաջին համարը կսանալ առանց բաժանողազրվելու: PUBLISHER

Խոսկիս

ՎՈՒՍԿՈՒ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ «ԼՐԱԳՐՈՂՆԵՐԻ ԶԵՐՅՈՒՐԱՆՔ ԵՆ»

Ռուսաստանի ժողովրդավարական բարեփոխումների Եարճման նախագահ Գաղիլի Պողոլը գնում է, որ «Բարաբացիական միուքյան» դեկավար Արկաղի Վոլսկու հայտարարությունները Ռուսաստանի կառավարության նոր կազմի մասին «լրագրողների հերյուրանքն են»: «ԻՖ»-ին սղաճ հարցադոյցում նա նեք, որ «Արկաղի Վոլսկին Ես փորճառու և իսկացի ԲաղաԲացեք է նման հայտարարություններ անելու համար»: «Իզվեստիա» քերթի հարդոդադարության համաճայն, Տոկիոյում ճաղոնացի լրագրողներից սղաճ հարցադոյցում Ա. Վոլսկին անկանց կառավարության հիմնական դաԵաճոներին նոր քեկնաճումներին, այդ բվում Ե. Մաբուրովին, Յու. Յարեմնկոյին և Յու. Կորոնցովին, իսկ արսախն սնեստական կաղորի նախարար Պ. Ավենին «խոսացել է» հանել այդ դաԵաճոնից: Գ. Պողոլի կարժիելով, Վիկտոր Զերնոմիդիի

ընդուքյունը Ռուսաստանի կառավարության ղեկավարի դաԵաճոնում այն է, ինչ ողես է սեղի ունեքար ԲաղաԲական որոճան սեսանկուոնից: Նա դրականորեն գնահասեք այն, որ իԵխանուքյան գոլիս է եկել Գայդարի կառավարության մարդը, որը դասախասանսվուքյուն է կրում Ռուսաստանի գործաղիր իԵխանուքյան նախորդ գործողությունների համար: Գ. Պողոլը դրական գնահասեք նաեռ այն, որ Վ. Զերնոմիդիին «զոս գեքն արսաղող ռազմարդունարեքական համալիի ներկայացուցիչ չէ»: Ռուսաստանի ժողովրդավարական բարեփոխումների Եարճման նախագահը ցանկուքյուն հայանեք, որ կառավարությունը դաղարեքնի սարաճայնությունները նոմենկլատուրայի սարքեր խնքավորումնրի միջեռ և սեղծի կայուն իԵխանուքյուն, որն ի վիճակի կլինի իրականացնել անհրաճեք բարեփոխումները Ռուսաստանում: ■

Դիմաղիր և հրասարակիչ «Ազգ» քերթի հիմնաղիր խորհուրդ
ՉԱԿԱՐ ԱԵՏԻՔԵՆ / հեռ. 521635
հմբաղիր ՀԱՍԼԵՏ ՉԱՍՊԱՐԵՆ / 581841
ՏՕՐԸՆ ՍԱՐԳՍ ՍԱՐԳՍԵՆ / 562863
Apple Macintosh համակարգային Եարաճը «Ազգ» քերթի
Azg armenian daily
Editor H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st., Yerevan, Armenia, 375010